

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tribunal Poenitentiae Sev Libri Dvo Prior De Poenitente Ut Reo Posterior De Confessario Ut Judice

Stoz, Matthäus

Anno M.DC.LXXXIX.

§. 1. Exempla de septem peccatis capitalibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37144

aliter lavat, quam ut mundus mox ad fordes redeat. *Can. 13. ead.* canis ad Vomitum, & sus lota ad volutabrum luti. *2. Petri 2. v. 22.* Malè suo fungitur Medicus officio, qui corpus aëri noxiis humoribus purgat, sed morbo non liberat; nec laudem meretur Chirurgus, qui pus ex ulcere exprimit, aut saniem à vulnere abstergit, sed ulcus & vulnus, unde mox alia purulentia scaturit, in corpore relinquit. Nihil autem melius quidquam Confessarius agit, si penitenti vincula duntaxat solvit peccati, sed contra peccatum idoneo nullo remedio munit; cum inanis sit penitentia, quam sequens culpa coinquinat, nihilque profluit lamenta, si replicentur peccata, ut dolenter loquitur S. Aug. relatus *Can. Inanis 12. cit. Dist. 3. de penit.* Debet ergo Confessarius more periti Medici, ut in *cap. Omnis utriusque 12. de penit. & remiss.* statuatur, diligenter in peccatoris & peccati circumstantias inquirere, & prudenter intelligere, quomodo oleum & vinum infundat vulneribus sauciati; & cuiusmodi remedium adhibeat ad sanandum & salvandum aërotum, non uno eodémque pro omnibus morbis aut aëris, sed pro eorum diversitate diversis experimentis & medicinis utendo, ut habet textus. Quem admodum autem bonus ille Samaritanus non tunc primum, cum hominem malè à latronibus sauciatum vidit, fascias quæsiit, quibus vulnera ligaret; aut oleum & vinum, quod infunderet, sed omnia ad quemvis casum jam parata secum attulit; ita quoque prudens & cautus Confessarius debet antè maturè notitiam spiritualium morborum eorūque remedia sibi comparare, & semper secum ad confes-

sionale parata deferre, ut cum necesse fuerit, statim possit, quæ apta videbuntur, præscribere, & infirmo penitenti applicare.

136. Duodecim generalia peccatorum remedia collecta invenies *sup. lib. 1. p. 4. à n. 13.* quibus aliud particulare, pro quovis particulari vitio eradicando præsentissimum, est superadditum, & *ibid. à n. 31.* practicè explicatum. Qui plura desiderat, integram Apothecam triplici remedium genere instructissimam facillè ipse sibi conficere potest ex Historiis, Sententiis, & piis quibusdam Industriis seu Exercitationibus. Ego hîc intento tantum digito ostendam formam quoad septem peccata capitalia, ex quibus alia promanant omnia, sicut fluvii ex fontibus. Sit proinde

§. I. Exempla.

Plurimum ad emendationem vitæ juvant, si à Confessario bene proponantur, & dextrè applicentur. Sapientissimè enim Seneca *Epist. 6.* longum iter est, inquit, per præcepta; breve & efficax per exempla. Desumo autem hîc tantum ex SS. Scriptura, & quia non ignota sunt, solum perstringo. Itaque

137. *Contra Superbiam.* I. Lucifer & Angeli ejus in pœnam superbiam amiserunt excellentiam, quam habuerunt; non affecti sunt, quam ambiverunt; & æternæ confusioni in inferno subiecti fuerunt. *Isaia 14.* II. Nabuchodonosor, illud caput aureum, amisit omnem suam gloriam, vinctus ferro & ære, expulsus ab omni hominum consortio, coactus habitare cum bestiis, & ipse factus quasi bestia fœnum ut bos comedit per integrum

septennium, *Dan. 4.* III. David propter superbam populi numerationem coactus ipse, & totum ipsius Regnum pati vel septennalem famem, vel trimestrem eladem belli, vel triduanam pestilentiam, in qua septuaginta millia virorum perierunt. *2. Reg. 23.* IV. Ad Regem Tyri, superbiâ elatum post alias horrendas pœnas dictum est *Ezech. 28. v. 19.* Nihili factus es, & non eris in perpetuum. V. Herodes Agrippa sub ipsum populi plausum, in quo sibi vanè complacebat, percussus est ab Angelo, & corrosus à vermibus interiit. *Act. 12.*

138. *Contra Avaritiam.* I. Puero Eliſæi, nomine Giezi, unacum rebus, quas ex Avaritia à Naaman leproso exegit, etiam lepra ipsi & semini ejus in sempiternum adhaesit. *4. Reg. 5.* II. Achan, quidpiam ex Jericho sibi reservans, turbavit totum Israël, & vivus lapidatus est. *Jos. 7.* III. Jezabel vineam Naboth injustè occupans, per fenestras præcipitata, & à canibus devorata est. *3. Reg. 21.* IV. Heliodorus Minister Principis Cæsariæ, jubente suo Domino, ausus fuit Ecclesiastica Templi Jerosolymitani bona invadere. Sed in ipso opere equus divini Equitis calces illi impegit, & duo Angeli specie visibili ex utraque parte eum flagellantes, ac sine intermissione multis plagis verberantes eundem ex ærario occulta vi proturbârunt, ita, ut mutus, omnique spe ac salute privatus jaceret, certò moriturus, nisi Onias Sacerdos pro eo apud DEUM intercessisset. *2. Mach. 3.* V. Judas Iscariotes ex Avaritia Christum Dominum triginta argenteis vendidit. Sed, DEO sceleris vindice, seipsum suspendit, crepuit medius, & ipsa quoque sua viscera

effudit, hujus & alterius vitæ bonis destitutus. *Act. 1.* VI. Ananias & Sapphira negantes se aliquid ex pretio venditorum bonorum retinuisse, morte repentina puniuntur. *Act. 5.*

139. *Contra Invidiam.* I. Ex invidia favoris divini Cain occidit fratrem suum Abel. Sed mox à DEO maledictus, ejectus, vagus & profugus super terram, tandem à Lamech etiam occisus fuit. *Gen. 4.* II. Filii Patriarchæ Jacob fratrem suum Joseph ex invidia & odio pessimè habuerunt, & denique Ismaëlitis in mancipium vendiderunt. *Gen. 37.* Sed postea coacti sunt, eundem ut Principem Ægypti & Dominum suum adorare, ab eoque post vitam etiam alimenta, ne fame perirent, exorare. *Gen. 42. & seqq.* III. Core, Dathan, & Abiron ex invidia seditiosè insurrexerunt contra Moysen. Sed absorpti à dehiscente terra cum omnibus, quæ ad ipsos pertinebant, viventes descendunt in infernum, combustis simul etiam divinitus ducentis & quinquaginta complicitibus. *Num. 16.* IV. Rex Saul cum in publico populi plausu audivisset, sibi mille tantum; & decem millia velut trophæum Davidi tribui, rectis eum oculis non amplius aspiciebat, variis modis persecutus, & necem machinatus. Sed ab invido Rege mox recessit Dominus ex toto, & altera die eum Diabolus obledit. David autem tanto gravior populo, & charior DEO, ipsi Sauli miserrimè pereuntifactus fuit in regno gloriosus successor. *1. Reg. 18.* V. Satrapæ in aula Darii ex invidia erga Danielem suis effecerunt machinis, ut mitteretur in lacum leonum, ab iis devorandus. Sed ope divina evasit Daniel illusus; invidi autem illi omnes unacum omnibus

nibus suis liberis & uxoribus objecti vicissim leonibus, ab iisdem discepti fuerunt, omnibus quoque ossibus eorum comminutis. *Dan. 6.* VI. Invidia Sacerdotes, Seniores, & Phariseos populi Judaici eò usque impulit, ut ipsum Christum Dominum, DEI filium, post continuas persecutiones tandem Pilato tradiderint crucifigendum. *Matth. 27. v. 18.* Sed invidiæ poena fuit urbis Jerusalem everso, totius gentis maledictio, ultimum exitum & excidium.

140. *Contra Luxuriam.* I. propter hoc vitium DEUS totum mundum diluvio submersit. *Gen. 7.* II. Sodomam, & Gomorrhiam igne exussit. *Gen. 19.* III. Samson ex amore mulieris ipse sua prodidit arcana; amisit caeleste suum robur; libertatem, oculos, & post multa tolerata gravissima alia mala ipsam etiam vitam. *Jud. 16.* IV. Davidi propter commissum adulterium DEUS dici iussit, quòd non recedet à Domo ejus gladius (Justitiæ & Vindictæ Divinæ) in sempiternum. *2. Reg. 12.* indeque in pœnam factum, ut unus ex filiis violenter oppresserit sororem; alius fratrem super mensa occiderit; uxores Patris palam incestu polluerit, totum regnum contra patrem ad seditionem concitavit, & è domo regia ipsum ejecerit Patrem, qui pedes aufugere, & tandem filium perditum ex arbore suspensum, tribus lanceis confossum deplorare, feris sed inutilibus lacrymis debuit. V. Salomon, etsi sapientissimus, ex luxuria factus est scelestus Apostata, & stultissimus Idololatra; quot mulierum intemperans amator, totidolorum vesanus cultor. *3. Reg. 11.* VI. Onan filius Judæ effudit semen per pollutionem; sed ob

rem hanc detestabilem percussit illum Dominus, & mortuus est. *Gen. 38.* VII. Septem mariti Saræ cum ea matrimonium inierunt, ut immoderata libidini vacarent. Sed à Dæmonio singuli eorum prima nocte antequam cupito fruerentur amplexu, occisi sunt. *Tob. 6.*

141. *Contra Iram.* I. Abimelech Geleonis optimi patris pessimus filius crudelissimè occidit septuaginta fratres suos super unum lapidem. Sed per fragmen molæ à muliere ex alto dejectum leihalter vulneratus, à suo armigero ultimum ictum exorare gratiæ loco coactus est. *Jud. 9.* II. Abner, qui regebat domum demortui Saulis ob levem reprehensionem iratus Isboertho filio Saulis, totum populum ab eo avertit. Sed à Joab duce militiæ Davidicæ dolosè in ipso Regi ingressu occisus est. *2. Reg. 3.* Sed & III. Joab ob multa mala ex ira & furore perpetrata fuit ad ipsum Altare Tabernaculi, quò frustra confugerat, occisus; revertente sanguine innocentum in caput ipsius & seminis sui in sempiternum. *3. Reg. 2.* IV. Aman ob non exhibitam sibi à Mardocheo reverentiam ira irā exarsit, ut totam gentem Judæorum voluerit excindere. Sed ipse, iusto judicio DEI, Mardocheo ut famulus servire coactus, & paulò post unacum decem suis filiis suspensus est in patibulo. *Esther 6. & 7.* V. Architophel ex ira & indignatione, quod alterius consilium esset suo propositum, se ipsum suspendit. *2. Reg. 17. v. 23.* VI. Herodes, quia erat iracundus & iratus valde, pueros omnes nondum biennes in Bethlehem & in finibus ejus occidit. *Matth. 2.* Sicut & uxorem & proprios filios. Ut etiam Ethnicorum

corum iudicio melius vel saltem tutius censeretur, Herodis porcum, quam filium esse.

142. *Contra Gulam.* I. Primi parentes, quia prohibita arboris fructum gustarunt, Justitia originali totoque Paradiso & ipsi & omnes eorum posterii privati, omnibus calamitatibus, quas unquam habuimus, habemus, & habebimus, subiecti fuerunt. *Gen. 3.* II. Esau in esurie inhians pulmento fratris sui Jacobi, vendidit ei cum juramento primogenita pro pane & lentis edulio. *Gen. 25.* III. Israëlita cum nauseabundi haberent manna pro cibo levissimo, dedit eis Dominus immensam copiam coturnicum. Sed adhuc carnes erant in dentibus eorum, & ecce! furor Domini percussit eos plagâ magnâ nimis. Unde loco nomen datum, *sepulchra concupiscentie. Num. 11.* IV. Propheta quidam ex suasionem pseudoprophetae comedit & bibit in Bethel contra præceptum Domini. Sed inde revertentem tradidit Dominus Leoni, qui contrivit & occidit eum, quia inobediens fuit ori Domini. *3. Reg. 13.* V. Duo filii Heli servientes Altari, & de Altari non tantum vivere, sed & luxuriari volentes, pinguißima & optima quæque inde arripere solebant ad luxum & gulam suam explendam. *1. Reg. 2.* Sed ipsi ambo una die ab hostibus occisi sunt, & qui iis male connivebat Pater, fracta cervice simul interiit. *1. Reg. 4.* VI. In ebrietate Noë turpiter denudatus, ludibrio est filio suo. *Gen. 9.* Loth infandum incestum cum filiabus committit. *Gen. 19.* Holofernes à femina obtruncatus perit. *Judith. 13.* Cum Balthazar Rex cum optimatibus suis

genio indulget in convivio, scribiturâ Justitiæ divinæ dextra in pariete & exhibetur hæc fatalis sententia: Numeravit DEUS dies Regni tui; appensus es ad stateram & inventus minus habens; propterea divisum est Regnum tuum & datum est Medis; eademque adhuc nocte miserè est interfectus. *Dan. 5.* Dives ille, qui quotidie epulabatur splendide, cum mortuus est, sepultus fuit in inferno; ubi etiamnum rogat, ut Lazarus intingat extremum digiti in aquam ad refrigerandam ejus linguam; & non impetrabit in æternum. *Luc. 16.*

143. *Contra Acediam.* I. Israëlita peracti laborem in via per desertum murmurarunt dolentes contra Dominum. Sed Dominus iratus accendit inter eos ignem, qui extremam castrorum partem devoravit, grassaturus ulterius, nisi Moyses veniam exorasset. *Num. 11.* II. Isboeth cum in strato suo dormiret fervente die in meridie, & ostiaria quoque obdormisset, ingressi sunt latrones, cumque interfecerunt ablato capite. *2. Reg. 4.* III. Sisara, caeso fugatoque suo exercitu, cum hostem imminetentem etiam ipse fugere deberet, ingressus est in tabernaculum Jahel, & intempestivæ somnolentiæ succubuit. Sed mox ipsa Jahel, quæ somnum dato lactis haustu conciliaverat, per tempora stertentis clavum malleo adegit, & soporem ejus morti consociavit. *Jud. 4.* IV. Paterfamilias in agro suo seminavit bonum semen; sed cum dormirent homines, venit inimicus ejus & superfeminavit zizania. *Matth. 13.* V. Quinque Virgines fatuæ, moram faciente sponso, dormitaverunt & dormierunt omnes. *Novil.*

Novissimè quidem venerunt etiam illæ. Sed janua jam clausa, quam frustra flagitabant sibi aperiri, rejectæ sunt cum tristissimo illo: *Nescio vos. Matth. 25.* VI. Servus ille, etsi talentum, sibi ad negotiandum datum, reddiderit integrum Domino; tamen quia cum eo in terram abscondito, nihil lucri fecit, tanquam servus malus & piger in tenebras exteriores ejectus est, ubi est fletus & stridor dentium. *Matth. 1. c.*

NB. Si penitens litteratus sit, & libros habeat, subinde proderit inter alia pro penitentia injungi, ut ipse Exemplum ejusmodi domi legat, & perpendat. Quod autem omnia, quæ indicavi, spectent ad inculcandum penitentibus timorem Domini, id ea factum est de causa, quia qui timet Dominum, faciet bonum. *Eccli. 15.* & qui indigent aliquâ Confessarii curâ in eradicandis peccatis, potissimum ferè morientur tantum timore.

§. II. Sententia.

144. Ad animorum conversionem mirabilis prorsus inest vis breviusculis quibuldam ex SS. Scriptura vel aliunde depromptis sententiis. Lapillus sunt, quo sæpe Nabuchodonosoris alicujus monstrosa statua conteritur; vel formidandus integris exercitibus Goliath prosternitur. Virga sunt, quâ sæpe ex dura petra salutaris aqua vel scintilla excutitur. Tuba sunt, quâ, non rarò mœnia quædam Jerichuntina evertuntur. Vox Domini sunt: *Psal. 28.* quâ sæpe confringuntur indurata & inflexibiles Cedri; interciduntur flammæ furentis ignis; commoventur impatientia culturæ deserta; præparantur ad reditum fugitivi à DEO Cervi; & reve-

R. P. Stoz. Trib. Penit. Lib. II.

lantur non alio facilè modo penetranda condensa. Exemplis pleni sunt libri. S. P. N. Ignatius Franciscum Xaverium, juveniliter in Academia Parisiensi evanescentem, lucratus est sibi, Societati, Orbi, & DEO, præscriptâ ad quotidianam considerationem hâc Christi *Matth. 16.* sententiâ: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur; anima verò sua detrimentum patiatur?* Nada si in *Anno dier. memorab. Soc. JESU. 2. Dec. ex Vita lib. 1. cap. 2.* Quam ipsam gnomen S. Xaverius postea aliis quoque præscribere solitus fuit, & Joanni III. Lusitanæ Regi, veluti pretiosissimam gemmam ex India transmisit, quotidie per unum horæ quadrantem considerandam. Noster P. Joannes Suarez Constantino cuidam hæretico obstinatissimo, & post alia omnia ab aliis frustra tentata prorsus desperato, suggestit hunc *Psal. 18.* versiculum cogitandum: *Lex Domini immaculata, convertens animas;* unde non multò post, quia vidit, suam sectam nec sine macula esse, nec animas convertere, eandem abjuravit. Nada si *l. c. 17. Dec.* Sanctam vitam amplexus est Simeon Stylites audito illo: *Beati, qui lugent, &c.* S. Antonius, & Sanctus Paulinus audito isto: *si vis perfectus esse, vade &c.* S. Eucherius Abbas considerando hoc: *præterit figura hujus mundi.* Prioribus annis Romæ Sacerdos pius, cum mulierem frontis & pudicitie projectæ, desperatæque salutis, in plateis obviam haberet, in transitu ad aures exclamavit duo duntaxat hæc verba; *O Cælum! O Infernus!* quibus illa velut duplici fulmine attonita, mox ad vitam non modò castam, sed & sanctam se accinxit. Alius alium delictis & voluptatibus de-

M

peratè